

در سوگ نورانی عزیز که دیگر در میان ما نیست ص (۴)

جاودان مرد تاریخ جاودانه گشت ص (۵)

گزیده ای از پیام های رسیده به مناسبت

در گذشت زنده یاد داد نورانی ص (۸)

Issue No (39)

Under the Supervision of Editorial Board

July, 2011

PESHRAW

Founder: Daad Noorami

ن. امید

خبر کوتاه ولی جانکاه بود

داد نورانی در آرامگاه ابدی اش در شهری خفت که سی و سه سال قبل آن را با وجدان بیدار و روح ناقرار ترک کرده بود. تحصیلات طب پوهنتون کابل را نیمه تمام رها کرد تا کمر بسته به جمع انسانی پیبوندد که تعهد سپرده بودند جراحات عمیق و درد گزندهٔ وطن خویش را مداوا کنند. سالهایی که کابل در زیر چکمه های اشغالگران و رژیم قلاذه بندش بود، هزاران روشنفکر آگاه به امر مبارزهٔ مسلحانه بر ضد اشغالگران متعهد شده بودند. نورانی تنها یکی از آنان بود اما کسی بود که با گذشت هر روز، در سنگر گرم آزادگی آبدیده تر میشد. همه شاهد توانایی، درایت و عزم

شماره ویژه به مناسبت

در گذشت زنده یاد داد نورانی

بنیانگذار پیشرو

بنیانگذار: زنده یاد داد نورانی

شماره ۳۹ اسد ۱۳۹۰

زیر نظر هیئت تحریریه

زمستان چه زود از راه رسید

ص (۳)

داد نورانی، نقطه سر خط

ص (۱۰)

تماس: ۰۷۹۹۸۰۷۹۷۸

داد نورانی، مبارز سلحشوری که جاودانه شد!

هیئت تحریریه پیشرو

لحظهٔ زندگی بر راه او رفت، چه باک که

دیگران نرفتند!

ص (۱۱)

وطنپرست و مردم دوست ایستاده ایم؛

مبارزی که سه دهه از عمر پربارش را در

سنگرهای استقلال طلبانه در فراه و کنر و

نورستان و نیمروز، گاه با ماشهٔ تفنگ و

گاه هم با خنجر قلم علیه اشغال رزمید و

در ایران و پاکستان و کابل هیچگاه این

مسئولیت تاریخی را فراموش نکرد و

چون مرد رسالتمند، آزادخواه و

پیکارگر تا آخرین لحظهٔ عمر بر این راه

رفت و هرگز برنگشت.

داد نورانی ۵۵ سال پیش از امروز در

ولایت فراه زاده شد، ولایتی که قهرمانان

زیادی چون استاد حبیب الله، انجنیر

شهباز، یوسف خان و دهها مبارز دیگر

فراهی را در سینه اش جا داده است. او

پس از اتمام لیسهٔ ابونصرفراهی، وارد

پوهنځی طب کابل شد و مثل هر جوان

متعهد علاقه داشت تا با طبابت، مصدر

خدمت به مردم گردد، ولی شرایط ناگوار

آن زمان به او اجازه نداد که پوهنځی طب

را تمام کند. داد نورانی با ترک تحصیل،

تا که بر خاک تنم لالهٔ سرخینه دمد

تا که بر عرش کلامم رود آهنگ سکوت

در ضریان دل من سیلانی سرخ

خون من؛ سرخ

رمقم؛ سرخ

شفقم؛ سرخ

و اینک شفق سرخ می شود و مردی از

تبار عشق و آزادی ذرهٔ هرم را بر صدف

سینه اش میکارد تا در تلالوی استقلال و

آزادی لاله های سرخینه بر مزارش

شکوفه زند و نسیم عطر آگین رهایی بر

کوه و دمن این مأمن وزیدن گیرد.

امروز بر مزار مردی ایستاده ایم که

بنابر گفتهٔ خودش مردی لولی وشى نبود

که تکیه بر آستانه زور زند، بلکه زورق

زندگی را در میان امواج توفان به پیش

میراند و چون ناخدای زبده از دل

خاره ها میگذاشت تا روزی به ساحلی

رسد که کوچکترین سرود آن بوسه

باشد.

آری، امروز بر مزار داد نورانیِ مبارز،

نوراني، ته رڼا وې!

د ښوونځي په دوهم ټولگي کې وم چې د

لومړي ځل لپاره مې د هغه شعرونه واوریدل.

لا په هیڅ نه پوهیدم خو د هغه ټول شعرونه مې

د قاریانو په څیر له یاده زده کړي وو او هر وار

به مې چې له خانه سره ویل، خوند به مې ترې

اخیست هغه مې نه پیژانده خو شعرونه یې له

احساساتو ډک وو او د انسان وینې به یې

خوټکولي. کلونه تیر شول، خو هغه مې ونه

لیدم... تنکی ځوان وم، وسله مې پر اوږه وه. د

غرونو په منځ کې له یوه ځایه بل ځای ته روان

وو. یو څوک چې پکول یې پر سر او وسله یې

پرغاړه وه، زموږ سره مل شو، ما هغه هیڅکله

لیدلی نه و. له څیرې څخه یې جدیت له ورايه

کلیمه او هره جمله له احساساتو ډکه وه. سره له

دې چې نږدې یو ساعت خبرې یې وکړې، خو

بیا هم ټولو غوښتل چې لازياتي خبرې وکړي.

موږ په دې ډول سره آشنا شولو. هغه وخت

مې په مستعار نوم پیژانده خو وروسته پوه

شوم چې هغه داد نورانی دی. کلونه وروسته

زموږ اړیکې سره نورې هم نږدې شوې، له یوه

پلوه زموږ استاد و او له بل پلوه ملگری سهار

وختي به مو د بیډمنتن لوبه کوله (د فوټبال تر

څنگ دا د هغه په زړه پورې لوبه وه) او بیا به

مو ورسره د سیاست او نورو مسایلو په هکله

خبرې کولې. د هغه پوهه او استعداد له تصور

څخه پورته وو. ښايي یو انسان په ځانگړې

ځانگړې کې زیات معلومات ولري، خو له بلې برخې څخه یې خبر وي یا په هکله یې کم معلومات ولري، خو هغه داسې نه و. له ادبیاتو څخه نیولې تر تاریخ، سیاست، فلسفې، اقتصاد، جغرافیې، ساینس، لیکوالي، شعر او نورو برخو په اړه یې دومره مطالعه او معلومات درلودل چې انسان ورته حیران پاتې کېدو. هر څوک به چې ورسره کښیناستو، گومان به یې کاوه چې په ټولگي کې ناست دی، ځکه نورو به ورڅخه پوښتنې کولې او هغه به خبرې کولې او معلومات به یې ورکول.

نوراني لکه د خپل نوم په څیر رڼا خپروله هغه له تورتم کرکه درلوده او د تورفکرو دښمن و. هغه باور درلود چې تر څو ټولنه د پوهنې په رڼا، رڼا نشي تر هغې به زموږ هیواد او ولس د سوکالۍ او پرمختگ مخ ونه ويني (۷) مخ

مردی که با قلم فریاد شد!

داد نورانی را از سالهایی می شناختم که هنوز نوجوان بودم. برای اولین بار او را در میان کوهستان های مرزی دیدم. بر ستیج بود و با گلبن واژه هایش، یاد رفیق و رهبر جانباخته اش را تجلیل میکرد. از همان روز، گلوازه های سرخ این مرد بر قلم سبز شدند.

بعدها او را در مهاجرت، برای دومین بار در یکی از کمپ های خاکی پشاور دیدم، باز هم بر ستیج بود و شبِ شعری داشت و از زندگی برزخی صحبت و دردها و رنج ها را یادآوری می کرد و زمان ما را به زندگی هندلی تصویر میکرد و از گفتنی ها می گفت و متواتر با کف زدن های شرکت کنندگان آن شب بدرقه می شد.

احساس عجیبی مرا فرا گرفته بود. این مرد را متفاوت تر از دیگران یافتم، تا آن زمان هر چیزی که بنام رهبر و مسوول

میشناختم، آدمهایی بودند غرق تسویه حسابات مالی و چیز تازه ای برای گفتن و آگاهی جوانان در چنته شان نبود و چنته شان فقط لست مالی بار میکرد!!

به زودی با هم آشنا شدیم. آن روزگار، من هم گاه گاه خامه ای میریختم درهم وبرهم و بی ریخت و بی وزن. او «مشعل راه بشر» می سرود و من ماتیک لب ها را. او در تندر اعتصابات پاریس، رعد واژه ها را صف می زد و من پرش پلک های زیبا را. او در آتش بود و در خون شنا می زد و ساطور خشم در دستش به جنگ درُخیمان می رفت و من...

و من که این مرد را طور دیگری یافته بودم باید چشماتم را طور دیگری می شستم و از هیچستانم بیرون می آمدم

ص (۱۱)

داد نوری؛ قاطع، صادق او صمیمي مبارز

برتولت برشت، د آلمان انقلابی هنرمند، لیکوال او شاعر یو وخت ویلي وو: «هغه څوک چې یوه ورځ مبارزه کوي، ښه دی؛ هغه څوک چې تر یو وخته مبارزه کوي، ډیر ښه دی؛ خو هغه څوک چې د عمر تر پایه مبارزه کوي، ورته اړتیا ده.» داد نوراني، هغه اړتیا وه چې له بده مرغه د افغانستان انقلابي او ولسي غورځنګ ډیر ژر له لاسه ورکړ. دې نومیالي مبارز، لیکوال، شاعر او انقلابي کارپوه، په داسې حال کې سترگې له نړۍ پټې کړې چې په افغانستان کې د څه باندې ۱۵۰ زره بهرنیو سرتیرو او د ۴۹ هیوادونو ستم او ظلم روان دی او هره گړۍ بیوزله او زیار کښه ولسونه د جنايتونو او خیانتونو قرباني کیږي؟ زمور د هیواد د خرڅلاو معامله په پټه او ښکاره توگه روانه ده؛ بهرنۍ امپراتوري هڅه کوي په دې مېنه کې دایمي پوځي اوډې جوړې کړي؛ افغانستان یې د جاسوسانو په مرکز بدل کړی؛ دا هیواد د نړۍ د نشه اي توکو په پخلنځي اوښتی؛ له ۲۰۰۱ زیږدیز کال څخه تر اوسه پورې شاوخوا ۳۵ زره افغانان په جگړه کې وژل شوي، چې اکثره یې دهقانان او کارگران دي؛ ورځ تر بلې د جنايتونو کچه لوړېږي او ټوپکماران د خلکو پر برخلیک ناتارې کوي.

داد نوراني، هغه ژمن لیکوال او سیاستوال و چې په دې واقعیتونو ښه پوهیده او د غندلو لپاره یې لارې چارې انځورولې. هغه د

پېشرو

دولت او د بهرنیو ځواکونو منتقد نه و، بلکې په پریکنده ډول یې له دې استعماري کړۍ سره مخالفت کاوه او تل به یې ټینگار کاوه چې نه امریکا، نه جنگسالاران او طالبان،

هغه د دولت او د بهرنیو ځواکونو منتقد نه و، بلکې په پریکنده ډول یې له دې استعماري کړۍ سره مخالفت کاوه او تل به یې ټینگار کاوه چې نه امریکا، نه جنگسالاران او طالبان، یوازې دریم ځواک؛ هغه ځواک چې د ولسونو او پرگنو په یووالي او پیوستون سره رامنځته کیږي او د تاریخ په اوږدو کې یې په کراتو د ښکیلاکگرو غاښونه مات کړي دي. هغه، لکه څرنګه چې ځینې معلوم الحاله «کارپوهان» او سرکاري رسنۍ یې د اوسنیو شرایطو منتقد گڼي، منتقد نه و، بلکې هغه قاطع مبارز و چې د دې سیستم د منځه وړلو شعار یې ور کاوه

یوازې دریم ځواک؛ هغه ځواک چې د ولسونو او پرگنو په یووالي او پیوستون سره رامنځته کیږي او د تاریخ په اوږدو کې یې په کراتو د ښکیلاکگرو غاښونه مات کړي دي. هغه، لکه څرنګه چې ځینې معلوم الحاله «کارپوهان» او سرکاري رسنۍ یې د اوسنیو شرایطو منتقد گڼي، منتقد نه و، بلکې هغه قاطع مبارز و چې د دې سیستم د منځه وړلو شعار یې ور کاوه او یوازې د ولسونو پر مټ او بازو یې باور او ایمان درلود، نه د انتقادونو په خنثی او شلېه لړۍ.

نوراني، په دې ښه پوهیده چې په افغانستان کې د امریکا د پوځي اډو شتون څه

آزاد مردی از تبار زحمتکشان به ابدیت پیوست

داد نورانی رزمنده ای که سال ها همچون صخره در مقابل توفان ها ایستاد و با رزمیدنش در راه آزادی و برابری راه و روش تازهٔ زندگی را برای همفکرانش به یادگار گذاشت. چند روزیست که آنان را در سیاهترین روزهای تاریخ کشور ما تنها گذاشته و جایگاه اش در میان دوستانش خالی احساس می شود. نورانی که مدت سه دهه از زندگی پربار مبارزاتی اش میگذشت دیگر روزگار مجال بیشتری برایش نداد. او با تلاش و جدیت اش نشان داد که از بُرش دیگریست. درخشش او در میان انبوه

معنی لري، نو د دې ویل چې گویا نوراني په دولت کې د هغه چا له نظراتو سره همغږی و چې دمگړۍ نېغ په نېغه له امریکا سره د ستراتیژیک تړون د لاسلیک کولو

۲

داد نورانی؛ صادق او صميمي مبارز

ژوندانه څخه یی شمیره درسونه زده کړي وو؛ نو دا خبره چې گڼې د هغه سترگې یو دولتي چارواکي ته په تمه وې، نه یوازې ناسمه او غلطه ده، بلکې د داد نوراني روح سخت ځوروي. هغه هیڅکله په دې تمه نه و چې دولتي چارواکي به یې د ماشومانو اوښکې پاکې کړي، هغه ډاډه و چې شاگردان او دوستان لا لرویان یې دا چاره به ښه توگه پوره کولای شي. داد نوراني، هغه صادق مبارز و چې د خلکو په زړونو کې یې لاره موندلې وه او په دې پوهیده چې په لسگونه ولسي پرگنې به د هغه تابوت په اوږه پورته کړي، نو له دې امله یې هیڅ دولتي چارواکي ته اړتیا نه درلوده او له هغوي هم کومه تمه نه کوله.

داد نوراني هغه مبارز و چې دژوند تر وروستۍ سلگۍ پورې په هغه لاره روان و چې څه باندې دری لسيزې وړاندې یې ورباندې گام ایښی و او هیڅکله یې خپل فکر او اند ته خیانت ونکړ او د یوه رښتيني او صادق او قاطع مبارز په توگه یې دا ثابته کړه چې له دې لارې څخه نه ستیدونکی دی. نو که چیرې ځینې معلوم الحاله کسان دا ادعا کوي چې گویا نوراني خپله لاره بدله کړه، یوازې غواړي د هغه په انقلابي مبارزې تور ووهي او خپلې عقدې تشې کړي. له هغه څخه لسگونه لیکنې پاتې دي چې په ډاگه ثابتوي هغه دژوند تر وروستیو شپو پورې پر انقلاب باوري او پر خپل ولس او هیواد مین و. نوراني د خپلې لارې او اند، مبارز و او مبارز پاتی شو. ☆

نوراني، داسې ډیر شاگردان او دوستان لري چې له هغه سره همفکري او اوږه په اوږه د هیواد د خپلواکۍ لپاره یې لیکل، او سترگې یې یوازې هغو شاگردانو، دوستانو او ملگرو ته ځلیدلې چې کلونه کلونه یې د هغه له قاطعیت، قربانۍ، صمیمیت او له مبارزاتي

داد نورانی، مبارز...

نورانی، پس از مهاجرت به ایران، بخاطر هماهنگی بیشتر مبارزهٔ محصلان علیه اشغالگران، اتحادیهٔ محصلان افغانها را پایه گذاری کرد و نشریهٔ "صدای افغانستان" را منتشر ساخت. در مجمر سرخ مقاومت ضد روسی، در کنار استاد حبیب الله خان ماشه چکاند و در کوهپایه های کنر و نورستان به مدادوای مردم زحمتکش و ستمدیده پرداخت و در کمپ های سوزان پاکستان، تربیه و پرورش کودکان را فراموش نکرد، چون باور داشت که آگاهی نخستین شرط آزادی است.

او پس از لگدمالی کشور ما توسط چکمه پوشان تازهٔ خارجی، به

مردی که با قلم ...

شکستن این بن بست بود، ولی آن روزگار همه میدانند که شکستن این بن بست چه دشواری هایی که نداشت: اندرین مرزِ کسالت/ اندرین وادی وسواس/ رسم سهراب چه خوب/ «چشم ها را باید شست/ جور دیگر باید دید».

رفت به فراه و پس از مدتی او را دوباره در کمپ دیدم. مسوولیت مستقیم کار دو لیسه را بر عهده داشت. مطمئناً تمام شاگردانش اعتراف خواهند کرد که او چگونه و چطور به این لیسه ها سر و سامان بخشیده بود. کتابی در مورد ادبیات دری نوشته بود، که اولین و مؤثرترین کتاب در این زمینه به حساب میرفت. بعدها، دو کتاب دیگرش را دیدم: دستی در آتش و دستی در خون. هر دوی این کتابها از پولی به چاپ رسیده بود که به خاطر مصرف ماهانه خانواده اش که مبلغ ناچیزی بود، داده میشد. چاپ این دو مجموعهٔ شعری، عصبيت رهبری را برانگیخت، چون به دستور ایشان به

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

پېشرو

زیست و به آستان هیچ جنایتکاری سر خم نکرد و بر تن و روحش فقط تخم میثاق رهایی مردم سبز شده بود، نمیتواند با افترا و تهمت دیگران، پیام های سرکاری تسلیت، نوشته های خنثی و سخن پراکنی های بی محتوا و زهرآگین صدمه ببیند؛ چون یار و یاران و دوستانش نیک میدانند که بر کدام راه خارایین و طولانی باید ره بزنند و بر چکاد کدام درد فریاد شوند تا او آرام گیرد و جاودانه شود.

داد نورانی در شامگاه ۲۲ سرطان ۱۳۹۰، در حالیکه شماری از دوستان و شاگردان او بر بالینش حضور داشتند، با کلمات ماندگار خطاب به یکی از داکنتران شفاخانه وزیرمحمد اکبر خان پدروود حیات

دیگر تلفنی تماس گرفت، با هم تعهد سپردیم و آغاز کار جدید را روی دست گرفتیم.

شروع شد. بسیار عالی بود و عالی است. نشریهٔ پیشرو تا اکنون به نشر می رسد. در کنار این، به کارهای بزرگی دیگری نیز دست زد که واقعاً انرژۍ اش را به تحلیل برد. شب از روز نمی شناخت، متواتر کار میکرد، می نوشت، تماس می گرفت، رهبری می کرد و هدایت می داد و زمانی یکی از حامیان مدالگیران به طعنه گفته بود که نورانی رهبر درجه یک لمبه است، و دقیقاً همین طور بود. او نه تنها که رهبرم بود، استاد، رفیق و دوست خوبم بود. از او در طول سالهای گذشته و بخصوص در پنج سال کار مشترک، آنقدر آموختم، که در طول سالیان متمادی با مسوولان نام نهاد، نه تنها که هیچ نیاموختم، بلکه بسیار بد آموختم، که ای کاش نمی آموختم.

مجموعهٔ ذره هرم و بعداً مجموعهٔ ساطوری از خشم را به نشر سپرد.

یکی از مجریان برنامه های ادبی

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

۱۱

گفت: «تو مرا تسلی نده، من حقیقت مرگ و زندگی را میدانم، و از مرگ هراسی ندارم، تلاش برای زنده ماندنم فقط برای ادامهٔ خدمت به مردم زحمتکشم است، در غیر آن هیچ.»

آن ساربان که در دل شب بست کاروان

فردا به دشت نور اتراق می کند

یادش گرامی و راهش پر رهرو باد!

۲۴ سرطان ۱۳۹۰

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی در سال ۱۳۹۰، در جریان یک سخنرانی در کابل

داد نورانی، نقطه سر خط

نورانی دوید، داد زد، فریاد کشید، خواند و از تبی که این تپیدن‌ها در جان روشنش دمیده بود پیش ازآنکه پیر شود نقطه گذاشت و گفت: سر خط. نقطه ای عمیق چون چاه اندوده و سیاه چون روزهایی که به سر میبریم. اما این نقطه پایان نه بلکه دستوری بود برای آغاز تازه. او سر بلند زیست و از مرگش نیز هیچ هراسی نداشت. خودش بهتر از همه میدانست که مرگش زیبا خواهد بود و آرزوهایش ادامه خواهد یافت، اشعارش زمزمه خواهد شد، دوستانش مثل او به وطن، استقلال، عدالت، آزادی و دانش ارج خواهند گذاشت. از همین رو، زمانی سروده بود:

من مرگی را که

خوشه ی قندیل زندگیت

چون

چلچراغ روشنی بر فرق می برم

بر مژه ها مبارک و میمون می خرم
آن مرگ بر نماد ابد
فرق زندگیت
چون تیغ آبداده
بر حلقوم بندگیت

نورانی آگاهی عمیق از مردم و سرزمین اش داشت؛ سیاسی بود، شعر میسرود، کتاب می نوشت، روزنامه نگاری می کرد و زمانی در جبهات داغ و با لوله ی تفنگ برای وطن و باورهایش رزمیده بود. اما، تعهد و پایداری مهم ترین جنبه ی زندگی او بود.

او آزادی را برای همه می خواست و می گفت بدون آزادی زندگی ننگ است:

قناری گک قفس ننگ است برایت

دلم خونین و خونرنگ است برایت

ستون بشکن فضا را زیر پر گیر

به این تنگی جهان ننگ است برایت

هرگز وطن اش را تنها نگذاشت و آرزو داشت در گور نیز برای این خطه ی خونین از دست اش کاری بر آید:

تا ابد به نام توام زنده شهر من
چون در کفن شمیم ترا برده بو کنم
پرتو نگار قلب پریش ز راه دور
آیینه وار هر نفس آیینه خو کنم

با سیاه اندیشان دشمن بود و برای کودکان سرود مکتب می خواند:

چلچراغ جاودان / مکتب عزیز ماست
آفتاب یکران / مکتب عزیز ماست

چون در آتش زیسته بود، لاله های فراوانی را در سینه اش مدفون داشت:

به دشت سینه ی من لاله مدفون است
سرود زمزمه تا ماهتاب خواهیم داد
من از شراره دی سرکشم امروز
پیام سرخ شهایی به آفتاب خواهیم داد

خواهد شد.

زمستان چه زود از راه رسید

کارها می پرسد، اما غافل از اینکه قلب او برای همیش از تپش باز مانده است.

زمستان چه زود از راه رسید و قلب مالا مال از امید و آرزو را از تپیدن باز داشت. خبر درگذشت نابهنگام او

چون بسم در رسانه ها ترکید. هیچ کسی باور نمی کرد که نورانی عزیز شان دیگر در میان آنان نیست. همه مات و میهوت شدند و اشک از دیدگان شان چون سیل جاری گشت. آری، مرد مبارزی از تبار آزادگان شان را نورانی سازد.

خاطراتی از یک هم‌زم

«حکومت با چوکی و مقام می خواهد زبان مرا ببندد، ولی هرگز تن به این خفت نمی دهم»

آری، او داد نورانی همان کسی بود که سالها قبل در مسیر راه زاهدان دیده بودم. از ملاقات همدیگر خیلی خوشحال بودیم و او مرا تشویق کرد تا به آن کمپ بیایم. با خانواده ام یک سال را در آنجا به سر بردیم. در آن مدت او را در میان دوستانش مرد استثنایی و کم نظیر یافتم. او خلاف بعضی ها زیاد کار می کرد و کمتر ادعا داشت. همیشه سرگرم کاری بود؛ بیشتر مصروف تدریس و رهنمایی شاگردانش بود، و در اوقات فراغت به شدت سرگرم مطالعه، نوشتن و سرودن اشعار مردمی و میهنی اش بود. **ص (۹)**

که امتحان سالانه را سپری کرده بودند، برگزار شده بود. در میان سخنرانان از مدیر مکتب پسران نیز تقاضا شد تا صحبت چند داشته باشد. مرد کوچک اندام و سخنور توانایی را دیدم که با منطق و بسیار گیرا صحبت میکرد. قیافه اش را نمیتوانستم درست بیاد آورم اما آواز شیرین و کلام شیوایش به گوشم خیلی آشنا بود. در فکر فرو رفتم و پاسخ خود را نیافتم که او را در کجا ملاقات کرده ام. بعد از ختم محفل به خاطر آشنایی بیشتر نزدش رفتم و بعد از مختصر صحبتی همدیگر را بیاد آوردم.

دوباره از راه پاکستان به افغانستان برگشتم. سالها بعد در زمان تسلط طالبان، درسال ۲۰۰۰ میلادی با خانواده ام به پاکستان رفتم تا در آنجا فرزندانم بتوانند درس بخوانند. دوستی داشتم که از نظم، تدریس و فضای خوب یکی از مکاتب کمپ جلو‌رو برایم گفت. علاقمند شدم تا سری به آن کمپ بزنم. تصادفاً در فرصت خوبی با دوستم به آنجا رفتم. آتروز محفلی به مناسبت تشویق و تقدیر از شاگردان ممتاز مکاتب دختران و پسران

در سوگ نورانی عزیز که دیگر در میان ما نیست

مردی که از لبانش نور می تراوید و قلبش دریچه بی بود برای تمام زیبایی ها. اولین باری که با او صحبت کردم، خوب یادم هست. نمی‌توانستم از واژه ی «ستیتیک» مفهوم درستی برابم ترسیم کنم. یکی از دوستان مکتب مشوره ام داد که از داد نورانی کمک بخواهم. آن روزها نمی شناختمش. وقتی دانستم که او شاعر است و دست ظریفی هم در ادبیات دارد، واژهٔ «ستیتیک» را بهانهٔ خوبی یافتم تا با او همصحبت شوم. او ضمن اینکه توضیح خوبی دربارهٔ این واژه داد، گفت که از یادت نرود که بدترین اثر آن است که محتوای بد را در قالب زیبا ارائه کند. وقتی دانستم که قرار است او معلم دری ما شود، احساس کردم برای من که ادبیات

را دوست داشتم، مژدهٔ بهتر ازین نمی‌توانست باشد. استاد من موج غرشگری نبود که با تلاطم های پیهمش تنها و تنها خشم خودش را فرو بنشانند. چشمه ساری بود که سکوت باغچه ها را با ترنم های دیرپایش بهم می‌زد و بهار را نوید میداد. مبارزهٔ خستگی ناپذیر، یگانه انتخابش بود تا افغانستان خانه بی شود که در آن لب جز برای بوسه باز نشود و استبداد و استعمار و فقر و جنگ خاطرهٔ دردناکی بیش نباشد.

استاد من به نیروی مردم باور داشت و نیز معتقد بود که افغانستان می تواند سرزمینی شود برای زیستن، اگر تمام آنانی که قربانی فقر، ناامنی، استبداد و جهالت اند شانه به

«انسان ها می میرند، اندیشه ها زنده می ماند»

انسان تنها موجودی است که میتواند تصمیم بگیرد کی باشد، چه بکند، برای منافع کی کار کند و بالاخره چگونه فاصلهٔ زندگی تا مرگ را طی نماید. انسان میتواند تصمیم بگیرد که وطنفروش باشد، جاسوس یا سرجاسوس باشد، فکر و قلم خود را در گرو منافع صاحبان وسایل تولید قرار دهد، خشتی باشد، در مغالزه با اشغالگران ایمان خود را به ایدیولوژی اش ببازد و یا سربلند زندگی کرده و با افتخار بمیرد. در زندگی سیاسی انسانها، راه میانه وجود ندارد یا مرتجع، خود فروخته، وطنفروش، خشتی، بی خاصیت، مدالگیر، انجوباز و... میباشند یا انقلابی.

نورانی شخصیت اندیشمند و مبارز پاکباز کشور تا آخرین لحظهٔ زندگی، قلم اش را همچون شمشیر بران به دست داشت و از منافع توده های زحمتکش و ستمدیدهٔ کشور در مقابل کاخ سرمایه و استبداد و استعمار دفاع نمود. او در طول تاریخ مبارزاتی اش برای یک لحظه هم از راه و فکرش عدول نکرد، دالر نگرفت، دروازهٔ سفارتخانه ای را نکوبید و به پای چکمه پوشان، گل نریخت. او آزاده و سر بلند زندگی کرد و درس آزادیگی را به

پیشرو

هـ.شفق

④

رویارویی با اینهمه شک و تردید و این همه یأس را دارند، انگشت شمارند. بدین دلیل است که مردی چون نورانی با یک صدا برای تمام صداها داد زد و با یک قلب برای تمام قلب ها تپید. برتولت برشت گفته بود: «کسی که مبارزه کند، ممکن است شکست بخورد ولی آنکه مبارزه نکند، شکست خورده است».

مبارزه برای آزادی و انسانیت با هستی نورانی پیوند یافته بود و تنها مبارزه نکردن برایش شکست تلقی می شد. مبارز مردمی ایکه با مردم زیست، به آنان عشق ورزید و عاشق رفت. ما که غبار درد و زخم جنگ و بربریت بر چهره هایمان پیداست، و تکه پاره های تن عزیزانمان را پرده برداشتن از خیانت ها و گفتن حقایق را دارد. آنانی که «با فریادی بدینا» آمدند و آخرین لحظات را با سکوت سپری می کنند، کم نیستند. اما آنانیکه شهامت

ستارهٔ سرخ

نویسندهٔ متعهد به راهش بود؛ اوضاع سیاسی افغانستان، منطقه و جهان را به خوبی تحلیل میکرد. او آموزگار بزرگ، پدسر دلسوز و بالاخره انسانی از تبار زحمتکشان بود که تمام فکر و انرژی اش را در راه خدمت به تغییر کیفی زندگی اکثریت توده های تحت ستم قرار داد که بیشتر از ۹۵ درصد جامعه را در بر می گیرند. با آنکه خوب میدانست که اینهمه کار او را از پا درخواهد آورد و هر لحظه مرگ خود را در برابر چشمانش میدید، اما روزانه بیشتر از پانزده ساعت کارِ با هدف و وظیفهٔ خود میدانست.

بخشد، حالا میخواهد در اوضاع آشفتهٔ سیاسی فعلی کشور که از یکطرف هیاهوی خروج نیروهای خارجی از افغانستان گوش فلک را کر کرده و از جانب دیگر موضوع عقد پیمان ستراتیژیک بین امریکا و دولت کرزی، بازار تبلیغات را گرم ساخته، با این جنایت فجیع، سند تثبیت «رسمی» سرحد فعلی بین افغانستان و پاکستان را از دولت کرزی به دست آورد.

قابل یادآوریست که چند روز قبل مقامات پاکستانی با صراحت اعلان نمودند، تا زمانیکه موضوع سرحد حل نگردد، این-موشک پرانیها ادامه خواهد داشت.

نورانی برای مردم زحمتکش و تحت ستم شعر می گفت و از هر کلمهٔ شعرش بوی عشق به زحمتکشان به مشام میرسید. او

شماره ۳۹

خبر کوتاه ولی ...

فروتن بود اما نه با آن برداشت سنتی و دهاتی آن. او فروتنی اش را با تشکل پذیری اش در جامعه ای به اثبات رسانده بود که تشکل گریزی خصلت بارز روشنفکرانش است. به نظر جمع احترام می گذاشت. در گرفتن وظیفه پیشقدم بود؛ و دقت و پشتکارش در اجرای وظایف مثال زدنی.

وقتی دیگران مصروف حساب و کتاب شدند و دکه و دکان سیاسی باز کردند، نورانی به سان مبارز واقعی، با دشوارترین تصمیم زندگی اش رو پـرو شد اما بدون کوچکترین تردید راهش را جدا کرد. او این انفصال قاطعانه را به تخته چوبی بر جا مانده از کشتی طوفان زده تشبیه کرد و عهد بست که با همین یک تخته چوب دل به دریا بسپارد. در برابر صداهای شک و

حکومت با چوکی و ...

با آنکه مدیر خوب برای مکتب بود، اما در تدریس مضامین فزیک، کیمیا، بیولوژی، ریاضی، دری، تاریخ و جغرافیه نیز فهم بالایی داشت و اکثراً کار او را از پا درخواهد آورد و هر لحظه مرگ خود را در برابر چشمانش میدید، اما روزانه بیشتر از پانزده ساعت کارِ با هدف و وظیفهٔ خود میدانست.

او با تهدیدهای گوناگون امنیتی روبرو بود، اما هرگز ترسی به دل راه نداد؛ تا جاییکه عده ای از مخالفان سیاسی اش تهدید کرده بودند که دهانش را با باروت پر خواهند کرد؛ اما این تهدیدها نتوانست او را قدمی از مبارزه اش فاصله دهد. با آنکه نورانی در میان مانـیست، اما رهروانش با عزم متین و قلب پر از عشق به مردم، راه و اندیشهٔ او را ادامه میدهند. زمانی چه گوارا، انقلابی بزرگ امریکای لاتین گفته بود: «انسان ها می میرند، اندیشه ها زنده می مانند.» اکنون که نورانی به خواب ابد فرو رفته است، راه و اندیشهٔ او برای ابد زنده خواهد ماند و راهش تا فتح قله های پیروزی ادامه خواهد یافت.

ستارهٔ سرخ

پیشرو

تردید نیک آگاه بود که اگر هم به ساحل نجات و رهایی هموطنان دربندش نرسد، و در جزر و مد دریا بشکند باز در برابر قضاوت تاریخ و ستمدیدگان سرافراز خواهد ایستاد. نورانی میدانست پیروزی و شکست بخشی از حرکت پر پیچ و خم تاریخ است و این تنها ورشکستگی ایمان است که سرافکندگی بیار خواهد آورد.

او خرده بورژوای رادیکال هم نبود که عمرش را صرف جنگ زرگری با شاعران خرده بورژوای لیبرال کند و به اتهام بالا بردن این یا آن مفهوم و ترکیب از کتاب فلان شاعر یا نویسندهٔ غربی شلاق کاری کند. اگر می خواست بهتر از هر کسی دیگر توانایی آن را داشت، اما عمر کوتاهش را صرف آگاهی دادن، امید بخشیدن و پروردن جوانان کرد. تا

در کابل از هم جدا شدیم، او در کابل ماند و من عازم ولایتم شدم. بعد از دو سال دوباره به کابل برگشتم و کار مشترک را آغاز کردیم. کار و تلاش نورانی چنان چشمگیر بود که هفته نامهٔ روزگارانش در مدت کوتاه عنوان صدای رسای اعتراض و خشم مردم نسبت به جنایتکاران جنگی و غاصبان قدرت در سراسر افغانستان تدریس میکرد.

تنها زمان تفریح او بین عصر و شام بود که با دو یا سه تن از دوستانش در اطراف کمپ به گردش می پرداخت و هر وقت در کمپ بودم مرا نیز صدا میزد تا باهم به گردش برویم. برای من گردش با نورانی تنها تفریح نبود، بلکه در آن مدت کوتاه روی مسائل گوناگون صحبت میکردیم و از آگاهی کم نظیرش بهره میبرد.

ستارهٔ سرخ

آخرین لحظهٔ عمر تنها «نشانی از تفاوت آب و سراب» نداد بلکه دور و برش را با اندیشه های اصیل انسانی سیراب کرد.

خاطرهٔ رفتگان فرزانهٔ این بوم و بر را که یا در پولیگون ها تیرباران شدند، یا در قتلگاه تاریک اندیش ترین عناصر سلاخی و سر به نیست شدند گرامی میداشت و ادامهٔ راه آنان را دین خود میدانست. نورانی از وضعیت دشوار جهانی نمی نالید و از آن بهانه ای برای گریز از انجام رسالت خود نمی ساخت، هر چند از پرمشقت بودن راه و عواقب سینه سپر ساختن ها سخن ها میگفت. همیشه گوشزد میکرد که کار برای رهایی ستمدیدگان «دستی در آتش داشتن است نه دستی بر آتش داشتن».

نورانی لحظه لحظهٔ زندگی اش را وقف تلاش در راه منافع ستمدیدگان

پذیرش معینیت وزارت مبارزه با مواد مخدر که از سوی حکومت پیشنهاد شده بود، از آن امتناع ورزید و میگفت: «حکومت با چوکی و مقام می خواهد زبان مرا ببندد، ولی هرگز تن به این خفت نمیدهم.»

نورانی بعد از استعفا از کار «روزگاران» با جمعی از یاران همفکر خود نشریه پیشرو را با محتوای انتقادی و روشنگرانه روی دست گرفت. این نشریه خلاف صدها نشریهٔ دیگر، بی پرده بر خط سیاسی– طبقاتی اش تأکید داشته و راه رهایی افغانستان را دموکراسی تقلبی و وارداتی، و سازش در برابر جنایتکاران نه بلکه مبارزه در برابر هرگونه زورگویی، ترور، سیاه اندیشی، استعمار و استثمار می داند.

چاپ پیشرو با خط و روش جدید دردسرهای تازه ای را برای نورانی

به بار آورد؛ اما تهدیدکنندگان شناخت درستی از نورانی نداشتند و فکر می کردند او نیز مثل آنان قلم و زبانش را برای معاملات شخصی به

⑨

و زحمتکشان این خاک دربدر کرد. موضع اش همیشه محکوم کردن اشغال و لشکرکشی به افغانستان بود و در نوشته های متعدّدش در پیشرو با صراحت میگفت که استعمار بدتر از استبداد است. استبداد را میراث خوار استعمار قبلی و زمینه ساز استعمار بعدی میدانست.

بسیار طبیعی است اگر در آخرین دقایق زندگی به پسرش «شیراز» اندیشیده باشد، اما مطمئناً نورانی به میلیونها شیرازی می اندیشید که در وطن ما و سراسر جهان تشنه لب در آرزوی برابری اند. و مطمئناً او به تمام کارهای ناتمام مانده و گامهای برداشته نشده تا آن رسیدن، به سرچشمه ای می اندیشید که زندگی انسانی از آن فوران میکند: جامعه ای رها از نابرابری، گرسنگی، تحقیر، بیماری و جهالت. ☆

کار می برد و ممکن است در برابر تهدید قد خم کند. نورانی و همفکرانش ثابت کردند که پیشرو پروژه نه بلکه تعهد است.

نورانی با وجود بیماری شکر اُروزانه تا ۱۵ یونت انسولین مصرف داشت؛ در یک شبانه روز بطور اوسط تا ۱۵ ساعت کار می کرد و خم به ابرو نمی آورد. همیشه به دوستان خود توصیه می کرد که مطالعه کنند و بنویسند. خودش نیز تا لحظه ایکه جان میداد قلم بر زمین نگذاشت. آخرین باری که از او خواستم تا حداقل یک مقدار به صحت خود توجه کرده و از کارهای دماغی و قلمی خود بکاهد، در جوابم گفت می خواهم آخرین نیروی خود را در خدمت مردم و وطن بگذارم.

نورانی آزاد زیست و جز آرزوی خدمت به مردم زحمتکش و آزادی وطن آرمان دیگری نداشت. ☆

گزیده ای از پیام های رسیده به مناسبت درگذشت زنده یاد داد نورانی

با تشکر از همه دوستانی که پیامهای همدردی شان را به هیئت تحریریه پیشرو به صورت کتبی و شفاهی ارسال نموده اند، سه پیام ذیل را با خوانندگان خود شریک میسازیم.

پورتال "افغانستان آزاد- آزاد افغانستان" / هفدهم جولای ۲۰۱۱

مبارز نستوه «داد نورانی» رخ در نقاب کشید

با کمال تأسف و تألم اطلاع حاصل کردیم که شاعر و نویسندهٔ آزادیخواه و مبارز و همکار بسیار گرانقدر پورتال "افغانستان آزاد- آزاد افغانستان" که عمر گرانیماهٔ خود را صرف مبارزه در راه تحقق آرمانهای وطنخواهانه و ملی سپری نمود، بر اثر سکتۀ قلبی در کابل با زندگی وداع کرده و گروه عظیم دوستان و همزمان خود را به سوگ

جانگداز نشاند. پورتال "افغانستان آزاد- آزاد افغانستان" این ضایعۀ بزرگ را به فامیل و دوستان محترم ایشان و تمام مبارزان راه آزادی، تسلیت گفته و آرزو میبرد که جامعهٔ

فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا

زنده یاد داد نورانی به جاودانگی پیوست

روسها علیه این تجاوز راه آشتی ناپذیری را در پیش گرفته بود، و قلم آشتی ناپذیر او در جریدهٔ صدای افغانستان به سالهای ۱۳۵۹-۱۳۶۰ در محسیط مهاجرت بر میگردد. او در آن زمان نیز قلم رسا علیه تجاوزگران و نسوکران داخلی شان داشت و نوک تیز قلمش راه آشتی را با دشمنان مردمش نمی شناخت و جدیت او علیه معامله گران بر

هواداران جنبش انقلابی افغانستان (هجاما)

نورانی به کاروان جاودانگان پیوست

بالاثر سکتۀ قلبی به کاروان جاودانگان می پیوندد و با نبود خویش، غم دیگری بر کوه غم می افزاید. هواداران جنبش انقلابی مردم افغانستان (هجاما) خود

داد نورانی مبارز راه آزادی و عدالت اجتماعی و روزنامه نگار نترس کشور روز چهارشنبه ۱۳ جولای ۲۰۱۱ در اثر سکتۀ قلبی بدرود حیات گفت. قلب او در حالی از حرکت باز می ماند که سالهای سال برای مردم محروم سرزمینش تپید و هیچگاه قلب او برای جاه و مقام و ثروت دهلیزی نگشود، قلبی که در او آرمانهای بزرگی برای مردمش را آرزو می کرد بدون آنکه به

داد نورانی به حیث نویسنده، خبرنگار و مبارز دلیر در نهضت ملی و مترقی افغانستان به شمار میروند. مرگ نابهنگام این انسان آزاده طیف های متفاوت

جاودان مرد تاریخ جاودانه گشت

برایم زندگی و مرگ هر دو حقیقت و دو روی یک سکه میباشند. من از مرگ هراسی ندارم اگر زنده بمانم و بتوانم مدت بیشتر به میهن و مردمم خدمت نمایم بسا بهتر ورنه از مرگ گریزی نیست.

«ما جمعی از دوستاناران نورانی هستیم و از یکی از دورافتاده ترین ولایات کشور صحبت مینماییم. ما نمیدانیم نورانی متعلق به کدام قوم و مربوط به کدام ولایت است، اما مصاحبه ها و تبصره هایش را از طریق تلویزیون و رادیو شنیده و دیده ایم. ما همگی در سوگ وی نشسته و اشک میریزیم.» این مثال کوچکی از محبوبیت او را در میان توده هایی نشان می دهد که او به خاطر شان قلم می زد و می نوشت.

آری! مرگ نورانی همه توده های زحمت کش، آزادیخواه و مخصوصاً همفکران و نزدیکانش را متأثر و المناک ساخت ولی مطمئن هستم او کسانی را تربیه و پرورش نموده که تا جان در تن دارند، بیرق بلند او را بر دوش کشیده و در تحقق آرزوهایش خواهند رزمید.

درد و افتخار بر روان پاک رزمندهٔ بزرگ، داد نورانی! ☆

ماه دیگر بر شده، هَی و بدو پیشرو

سردی و برفی نه ای، تویی اَلو پیشرو

سقف پر ستاره ات، همچو فلک استوار

پاغر کوهین بزن، خم مشو و پیشرو

دردی کش روزگار، یل تمامت اسد

خورشید نورانی رفت، کم مشو و پیشرو

داد تو را برده اند، نور ولی می دمد

گام بزن استوار، راه برو پیشرو

داد نورانی نویسنده، شاعر، روشن فکر، مبارز و شخصیت سیاسی کشور شام چهارشنبه ۲۲ سرطان ۱۳۹۰ زندگی پربارش را پدرود گفته و به جاودانگی پیوست.

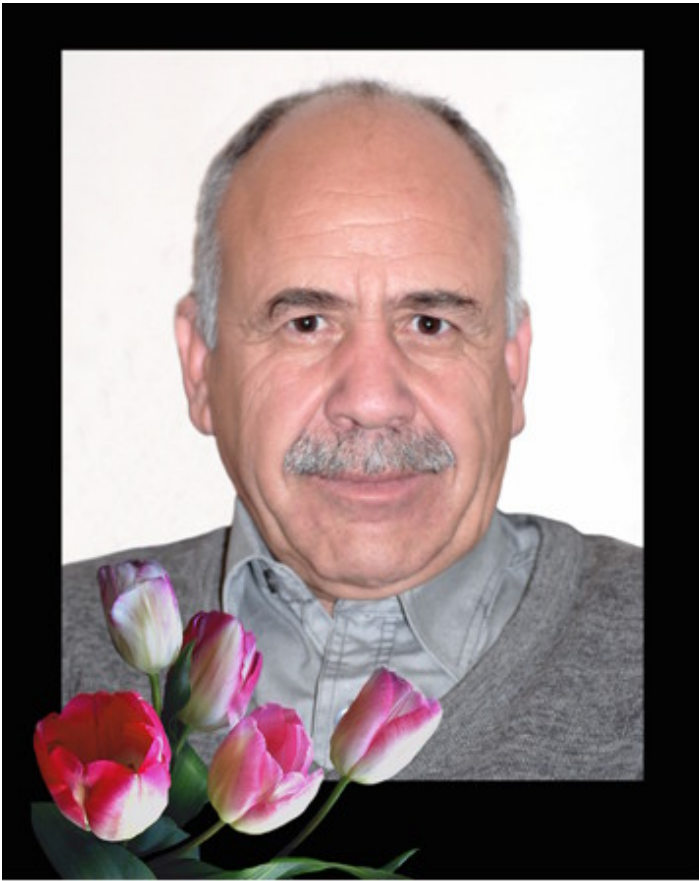
نورانی از دوران طفولیت از هوش سرشاری برخوردار بود. او لیسه ابونصر فراهی را از صنف اول الی دوازدهم به درجه اول نمرگی به پایان رسانید. لیاقت و استعداد وی در دوران مکتب ابتداییه و لیسه زبانزد عام و خاص بود. وی در پهلوی دروس مکتب به مطالعهٔ جانبی پرداخته، کتب و آثار زیادی را در زمینهٔ علوم سیاسی، فرهنگی، فلسفی، ادبی و ساینسی مطالعه نمود. بعد از فراغت از صنف دوازدهم، امتحان کانکور را به درجه عالی سپری نموده و شامل پوهنخی طب پوهنتون کابل گردید.

او با اشغال کشور توسط روسها همراه و همدم با توده های وسیع کشور دست به مبارزه مسلحانه زد. ابتدا در کوهپایه های زادگاه اش (ولایت فراه) با سایر آزادگان و مبارزان راه استقلال و آزادی به خاطر کسب استقلال کشور مردانه رزمید و در کنار آن در جهات جنگ و روستاهای ولایت فراه به تداوی مرضیان نیز پرداخته و به زودی بین سایر همزمان استقلال طلب و توده های فقیر جامعه به عنوان شخصیت مهربان و محبوب تثبیت گردید. در دوران مهاجرت در ایران مسوولیت جریدهٔ صدای افغانستان را بر عهده داشته و اتحادیهٔ محصلین خارج از کشور را نیز رهبری مینمود.

داد نورانی به مسایل قومی، نژادی و منطقوی پشت پا زده و به زودی به عنوان یک شخصیت ملی تبارز نمود. وی زمانی در نورستان، زمانی در کنر و زمانی هم در ولایت نیمروز دست به مبارزهٔ مسلحانه، سیاسی و فرهنگی زده همیشه اظهار میداشت که برایش هر گوشۀ کشور دوست داشتنی بوده، ایمان و اعتقادش به ایجاد یک افغانستان متحد،

آزاد، مستقل، مستحکم و پایدار راسخ بوده و عمر گرانبهایش را در این راه سپری نمود. نورانی پس از سقوط دولت طالبان در زمینه فرهنگی و بیداری اذهان عامه خدمات شایانی را انجام داد. ابتدا جریده روزگاران و سپس جریدهٔ پیشرو را تاسیس و رهبری نمود. وی حقایق را بدون پرده، رک و سریع بیان میداشت؛ بر ضد ستم گران، مرتجعان، زورگویان، اشغالگران و جنگسالاران مینوشت.

در مصاحبه هایش چه در تلویزیون و چه در رادیو همیشه پوست کنده و بدون هراس صحبت نموده، زورگویان و مرتجعان را محکوم و از توده های پابرنه و فقیر حمایت مینمود. منطق قوی، ایمان محکم به مبارزه علیه مظالم و مفاسد اجتماعی وی را به شخصیت سیاسی محبوب تبدیل نمود. وی زمانی که دچار حملهٔ قلبی گردید،

پيشرو

قسمت‌هایی از مقدمهٔ مجموعهٔ «ساطوری از خشم»

«دیوار سکوت شب پرستان

... هستند شاعرانی که در شعر شان اشک و فریاد انسانی راه می یابد و شاعرانی که به عکس شمشیر زورمداران را با مصرع های شان صیقل میزنند تا بر اشکها برنده تر فرود آید و یا از کنار تمام پلشتیها چون کور و کر میگذرند. به این خاطر اندیشه‌شاعر در سرتاسر سرایش های شعری حکمروایی دارد. هرچند شاعرانی مدعی شعر بی اندیشه اند و از داشتن جهانی‌نی «خاصی»، بنابر دلایل «خاصی» و در زمان «خاصی» انکار میکنند، اما این انکار نیز بی تردید از جهانی‌نی مشخصی آب میخورد که شاعر را با هزار شیوه و شگرد به کتمان و انکار آن مجبور میسازد و به نرخ روز در حلقومش نانی فرو میرد که جز خیانت به خود و به شعرش چیز دیگری نیست.

هستند شاعرانی که مدعی شعر غیر سیاسی اند و از هیچ خوکی تعریف و تمجید نمیکند، اما در برابر جنایات و ظنرفروشی های خوکان سکوت نموده و به این صورت در میان دو کرسی ظالم و مظلوم بیطرف، ساکت و آرام مینشینند، ظاهراً به هیچ چیزی درین دنیا کاری ندارند؛ به دیوار جسم شان چسبیده و بعضی از آنان سوزهای عشق چشم و آبروی فلان کمر باریک و شکن در شکن زلفان و انا پرستان را برای آرامش روحی خود و پا درد چینی از دیگران روزه میکشند و اینگونه دنیای شان را قسط محدود به خود و معشوق میسازند و آنسو تَرک به هیچ خونی ارج نمیگذارند. به خاطریکه بتواند این راز و نیاز را به نحو «شایسته ای» به سر برساند، از باد و نسیم، از آب و درخت، از مار و شتر، از قاطر و اسب کمک میگیرند، باده نشین میشوند و با کرم و قانغوزک حرف میزنند، راز دل میگویند، پیام و پیغام میفرستند و از انسانها نفرت دارند. نصایح آنان پر از صبر و شکیبایی اند و بی‌شتر عزلت نشینی، ژولیده گری، جلمبری و پریشان فکری را تبلیغ میکنند و به این صورت برای زورمندان و مستبدان زمینه ساز بیحرکتی، بی اعتراضی و بی مقاومتی مردم شده، بدترین خیانتی را برای بشر درند انجام میدهند. اما شاعرانی که در سواده های شان برای انسانیت می‌رزند و از برابر دشواری ها نمیگریزند و با هیچ خونریزی نمی‌سازند، درس قدم گذاردن بر راه را می آموزاند «گر مرد رهی میان خون باید رفت – وز پای فداده سرنگون باید رفت / تو پا به راه در نه و هیچ مپرس – خود راه بگویدت که چون باید رفت» و به اینگونه شهید میگردند و درس بزرگ تاریخ را به یادگار گذاشته، نفرت تاریخ را بر چهرهٔ زرد شاعران «بی راه» نثار میکنند. علو همت چنین شاعرانی، صرف در حرف باقی نمیماند و به این خاطر نیشابوری پذیرای شمشیر قساوت چنگیزیان میگردد، اما فرار را بر قرار ترجیح نداده و به هیچ فرزند و نوادهٔ چنگیز قصیدهٔ مدحیه نمیسراید...

شاعران بی جبهه و بیطرف که برایشان سوختن، فرزند فروشی و خوردن برگ درخت ملتش؛ کوچک، زمخت و غیر احساسی است و در شعر «بزگشان» نمیگنجد، چون انسانهای بیروچی از کنار این همه گذشته و تصویر چنین ماتم ها و ماتمکده هایی را مغایر «وظیفه» مقدس شعر میدانند، لابد در ارزیابی و بررسی شعر دیگران نیز آنرا نقص و عیب بزرگی دانسته و با تمسخر و تبختر مهر شعار، زبان کهنه، ترکیب های ناپسند وغیره را بر آنها میکوبند و چون به پوست شعر چسبیده اند، فقط به تکنیکهای شعر می اندیشند. نقد آنان نیز از همین جا آغاز میگردد و به همین جا ختم میشود. گلسرخی شاعر شهید راه آزادی خلق ایران زمانی گفته بود که اگر شعر چیزی برای گفتن دارد، بگذار شعار گردد، و این رسم او بود که ایستاده بمیرد. سمید سلطانپور وقتی در

مینِه

نکته بهار

مینِه

گويا د خپل راز	دا شعر می د تلپاتی او زړور او
گويا د خپل	ژمن انسان، داد نوراني، د «ساطوری از خشم» له شعري
آهنگ و ساز	ټولگي څخه د هغه په وياړ
د مينې تندیس	ژباړلی دی. داد نوراني د خپل
راکارم د لمر د تن په شان	ژوند په اوږدو کی تل د
حکم یې هر دم	زیار کښو انسانانو د حقونو لپاره
د خپل روح له سلول سره	مبارزه وکړه او هیڅکله یی د هیواد د خپلواکۍ له ډگر څخه پښه شاته نکړه.

ما مینه	
د سبا پر لمن ویلې	
او هغه مې	
په شنه آسمان کې	
د خپل شعر د سترگو شهاب	
گر ځولې	
پر لمنې کارلې. ☆	

نوراني، ته رڼا ...

له دې کبله يې هڅه کوله څو ځوان نسل ته د پوهې لاره وروښيي. هغه ويل: **به رهروان رهۍ خاره در کویر اسیر- نشان از تفاوت آب و سراب** افغانستان په تاريخ کې يې يو نوی باب پرانيست. په لنډ وخت کې يې زيات کسان راټول کړل او د هغوی د پوهې د لوړولو په لاره کې يې خپله ټوله انرژي، استعداد او وخت په کار واچاوه. شپه او ورځ يې يوه کړه څو هر

زمستان چه زود...

نوراني درست سه هفته قبل از درگذشت نابهنگامش، دوستان خود را خواست و به آنان گفت که باید مسووليت کارها را برعهده گيرند، زيرا او از وضع صحنی خوبی برخوردار نیست. او هیچ دليل قانع کننده ای برای خراب بودن وضع صحنی خود ارائه نکرد اما گفت که باید مسووليت کارها را ديگران برعهده گيرند، چون شايد او فرصت زيادی نداشته باشد و بايد قبل از آن نوشته هایی را به اتمام برساند... اما زمستان چه زود از راه رسيد. نوراني، شاعر و نویسندهٔ سیاسی بود. اشعار و نوشته هایش جز حکایت دردها و زخم های زحمتکشان چیز دیگری نبود، و به

ایـن خاطر در میان طبقات زحمتکش و محروم افغانستان از محبوبیت فوق العاده ای برخوردار بود. نورانی هیچگاه به زندگی شخصی نمی اندیشید، او به دیگران درس از خود‌گذری و فداکاری میداد. او انسان شجاع، نترس، متهور و در عین حال صمیمی، مهربان، شوخ طبع و بذله گو بود. شخصیت کارزماتیک، دانش و فهم سیاسی، فلسفی، مطالعهٔ ادبی و تاریخی و پشتکار بودن او باعث می شد تا همه به سوی او کشانده شوند. وقتی مسوولیتی را میگرفت، آن را با صداقت، پشتکار و جدیت به پایان می رساند. در هیچ کاری از خود تعلل نشان نمی داد و قبل از دیگران کارهایش را انجام می داد. او نمونهٔ یک انسان واقعی و راستکار بود.

حتی در آخرین لحظات زندگی که در بستر بیماری افتاده بود و دکتران به او اجازة صحبت نمیدادند، رسالت خود را فراموش نکرد، او به دوستانش زنگ می زد، به آنان وظیفه می داد و تأکید میکرد که کارها را به وجه احسن به پیش ببرند. او دشمن سیاهی بود و به این خاطر نورانی بود. ☆

درلوده او د خپل ملت له سوکالۍ ورکړي، او تر څو چې ژوندی و، خپلې دغې ژمنې ته وفادار پاتې شو. نوراني ولاړ، خو کومه لاره چې يې روښانه کړې، د تل لپاره به روښانه وي. د هغه ياد به هيڅکله د افغانستان د بيوزلي ولس له زړونو څخه ونه وځي، ځکه هغه د خپل ژوند هره شيبه همدې بيوزلي ولس ته د خدمت کولو په لاره کې وقف کړې وه. نوراني د يوه پاک او آزاد انسان په توگه له جوړجاړي کوونکو څخه کرکه

پوه ته په لاس کې «د کتاب انگار» ورکړي، او تر څو چې ژوندی و، خپلې دغې ژمنې ته وفادار پاتې شو. نوراني ولاړ، خو کومه لاره چې يې روښانه کړې، د تل لپاره به روښانه وي. د هغه ياد به هيڅکله د افغانستان د بيوزلي ولس له زړونو څخه ونه وځي، ځکه هغه د خپل ژوند هره شيبه همدې بيوزلي ولس ته د خدمت کولو په لاره کې وقف کړې وه. نوراني د يوه پاک او آزاد انسان په توگه له جوړجاړي کوونکو څخه کرکه

